Judecătoria Orhei, sediul Rezina, Judecător: Ivan Parii
Dosarul nr. 21r-1070/23
1-22170595-02-21r-02052023

D E C I Z I E
În numele Legii

11 decembrie 2023 mun. Chişinău

Colegiul Penal al Curţii de Apel Chişinău

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată ***Alexandru Spoială***
Judecătorii ***Denis Băbălău și Silvia Gîrbu***

judecând în procedură scrisă, în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul avocatului Angela Balan, în interesele condamnatului Canuda Valeriu, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 31 martie 2023 prin care a fost respinsă, ca nefondată, plângerea condamnatului Canuda Valeriu privind dezacordul cu decizia de sancționare disciplinară din 15.11.2022 emisă de administrația penitenciarului nr. 17 Rezina.

Termenii de examinare a cauzei.

Prima instanță: 22.11.2022 - 31.03.2023;

Instanța de recurs: 02.05.2023 - 11.12.2023.

Procedura de citare legală a fost efectuată.

Colegiul penal, ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziţiei generale din art. 447-448 Cod de Procedură penală, a procedat la examinarea cauzei penale fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

Verificând legalitatea încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curţii de Apel Chişinău, a -

C O N S T A T A T:

Soluția și argumentele instanței de fond:

1. *Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 31 martie 2023* a fost respinsă, ca nefondată plângerea condamnatului Canuda Valeriu privind dezacordul cu sancțiunea disciplinară aplicată de administrația IP nr.17 or. Rezina la data de 15.11.2022 sub formă de suspendarea dreptului la întrevederi de scurtă și lungă durată pe un termen de 45 (patruzeci și cinci) zile. S-a menţinut fără modificări, ca legal emisă, decizia şefului IP-17 or. Rezina nr. 450 din 15.11.2022 privind aplicarea sancțiunilor disciplinare condamnatului Canuda Valeriu.

2. *Pentru a se pronunța cu încheierea sus menționată, instanța de fond a reținut că,* la 21.11.2022 condamnatul Canuda Valeriu a depus în instanţa de judecată plângere privind dezacordul cu sancţiunea disciplinară aplicată de administraţia IP nr.17 or. Rezina la data de 15.11.2022 sub formă de suspendarea dreptului la întrevederi de scurtă și lungă durată pe un termen de 45 (patruzeci și cinci)zile.

3. Potrivit deciziei de aplicare a sancțiunii disciplinare nr. 450 din 15.11.2022, la 07.11.2022 în jurul orelor 12.00, condamnatul la detenție pe viață din celual locativă nr. 61 a blocului de regim nr. 2 sectorul 2, Canuda Valeriu ***** s-a automutilat în regiunea antebrațului stâng. La întrebările de ce a recurs la asemenea gest, Canuda Valeriu a declarat că nu este de acord cu faptul că este deconectată energia electrică pe timpul zilei, invocând diverse motive legate de afecțiunea locomotorie. Astfel, condamnatul Canuda Valeriu prin acțiunile sale a încălcat prevederile art. 242^2 pct. 8 al Codului de executare.

4. În plângerea depusă condamnatul Canuda Valeriu a indicat, că nu este de acord cu sancţiunea disciplinară aplicată de administraţia IP nr.17 or. Rezina la data de 15.11.2022, invocând că sancțiunea i-a fost aplicată neîntemeiat.

5. A indicat că s-a automutilat în semn de protest față de acțiunile administrației penitenciarului, care l-au înștiințat despre faptul că urmează să fie deconectată energia electrică. El, fiind o persoană cu deficiențe locomotorii, are nevoie permanentă de lumină electrică, fapt despre care administrația penitenciarului cunoaște.

6. Solicită anularea sancțiunii disciplinare aplicate de administrația IP nr.17 or. Rezina sub formă de suspendarea dreptului la întrevederi de scurtă și lungă durată pe un termen de 45 (patruzeci și cinci) zile.

Solicitările recurentului:

7. *Nefiind de acord cu încheierea menţionată, avocatul Angela Balan, în interesele condamnatului Canuda Valeriu,* a înaintat recurs, solicitând admiterea prezentului recurs, casarea încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 31.03.2023 cu dispunerea rejudecării cauzei în instanţa de fond.

8. În susținerea recursului declarat avocatul a indicat că contestaţia lui Canuda Valeriu a fost respinsă, iar instanţa de fond a admis erori grave de fapt, prin denaturarea poziţiei condamnatului Canuda Valeriu şi a reprezentantului său, avocatul Angela Balan, indicând în hotărârea sa că ...s-a automutilat în semn de protest faţă de acţiunile administraţiei penetenciarului..., însă, nici condamnatul Canuda Valeriu, nici avocatul său, nu au vorbit despre careva semn de protest faţă de acţiunile administraţiei penetenciarului.

9. În contradictoriu, avocatul susține că condamnatul Canuda Valeriu, aflându-se într-o stare psihică, fizică şi morală extrem de gravă a recurs la sinucidere, motivul fiind anume, acţiunile de sinucidere şi nici de cum de semn de

protest faţă de acțiunile administrației penitenciarului.

10. Avocatul indică că prin probe a confirmat starea extrem de grea a condamnatului Canuda Valeriu, starea morală complicată. A solicitat concluzia expertului psihiatru şi expertului psiholog. Instanţa a refuzat. A solicitat examinarea cazului dat sub aspectul determinării la sineucidere, dar aceste argumente nu s-au luat în consideraţie.

11. Apărarea indică că în decizia nr. 450 din 15.11.2022 a şefului Penetenciarului nr. 17 or. Rezina nu este indicat că motivul automutilării a fost un semn de protest faţă de acţiunile administraţiei penitenciarului. Aceasta a fost o concluzie arbitrară şi neîntemeiată a instanţei de fond, care vine în contradicţie cu circumstanţele cauzei şi probele administrate.

12. În recursul declarat partea apărării mai susține că instanţa de fond nu a indicat poziţia expusă de condamnatul Canuda Valeriu şi reprezentantului său și nu a făcut o evaluare deplină a circumstanţelor cauzei, în raport cu probele administrate, or, apărarea a invocat că la stabilirea sancţiunii disciplinare nu s-a ţinut cont de caracterul, gravitatea şi motivul abaterii disciplinare, de persoana condamnatului, comportamentul lui înainte şi după săvârşirea abaterii disciplinare.

13. Avocatul Angela Balan consideră că aceste erori grave au afectat soluţia instanţei, care pot fi reparate de către instanţa de recurs, în vederea stabilirii adevărului şi respectării dreptului condamnatului Canuda Valeriu la un proces echitabil. Erorile admise pot fi reparate doar prin rejudecarea cauzei şi pronunţarea unei hotărâri legale, motivate şi întemeiate.

14. *Cu referire la procedura de judecare a cauzei, Colegiul penal menționează că, prin Legea nr. 245 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional) în vigoare din 22.08.2023 au fost operate modificări la art. 437-449 Cod de procedură penală.*

15. Potrivit noilor modificări operate la art. 447 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

16. Respectând art. 447 alin. alin. (1), (2) Cod de procedură penală, cât și principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursrilor şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, *însă, până la data examinării recursului, în adresa instanței de recurs nu a fost depusă vreo referință asupra recursului declarat*.

Aprecierea instanței de recurs:

17. Examinând materialele prezentate, în raport cu motivele recursului declarat, prin prisma prevederilor legale, Colegiul penal consideră justificat de a respinge cererea de recurs, pentru considerentele care urmează a fi expuse mai jos.

18. Conform art. 449 alin.(l) lit. a) Cod procedură penală, judecând recursul, instanţa respinge recursul, menţinând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

19. În conformitate cu prevederile art. 473[1] alin. (1), (2) Cod de Procedură Penală, împotriva actelor organului care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate (închisoare, detenţiune pe viaţă), condamnatul, precum şi alte persoane ale căror drepturi şi interese legitime au fost încălcate de aceste organe pot declara plângere judecătorului de instrucţie din instanța în a cărei rază teritorială se află organul respectiv. Soluționarea plângerii împotriva actelor organului care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate are loc conform prevederilor art. 471. Încheierea privind soluționarea plângerii poate fi atacată în conformitate cu prevederile art. 472.

20. Conform art. 248[1] alin. (1), (2) Cod de Executare, împotriva deciziei șefului penitenciarului prin care a fost aplicată o sancţiune disciplinară, persoana condamnată, prin intermediul administraţiei instituţiei penitenciare, poate face plângere la judecătorul de instrucţie în termen de 3 zile lucrătoare de la comunicarea deciziei. Plângerea împotriva deciziei privind aplicarea sancţiunii disciplinare se examinează în conformitate cu prevederile art. 471 alin. (3) şi art. 473[1] din Codul de procedură penală. Plângerea depusă nu suspendă executarea sancţiunii disciplinare, cu excepţia izolării disciplinare.

21. În acest sens, Colegiul Penal reține constatările instanței de fond precum că, condamnatul Canuda Valeriu nu a respectat prevederile art. 248[2] pct.8 din Codul de executare, motiv din care la 15.11.2022 a fost sancționat cu suspendarea dreptului la întrevederi de scurtă și lungă durată pe un termen de 45 (patruzeci și cinci) zile (f.d. 8).

22. Colegiul penal reține că, potrivit deciziei directorului Penitenciarului nr.17-Rezina, Veaceslav Dascăl din 15.11.2022, lui Canuda Valeriu i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de „suspendarea dreptului la întrevederi de scurtă și lungă durată pe un termen de 45 (patruzeci și cinci) zile”, pentru încălcarea prevederile art. 242[2] pct. 8 din Codul de executare, și anume condamnatul la detenție pe viață din celula locativă nr. 61 a blocului de regim nr. 2 sectorul 2, Canuda Valeriu ***** la 07.11.2022 în jurul orelor 12.00, s-a automutilat în regiunea antebrațului stâng. La întrebările de ce a recurs la asemenea gest, Canuda Valeriu a declarat că nu este de acord cu faptul că este deconectată energia electrică pe timpul zilei, invocând diverse motive legate de afecțiunea locomotorie.

23. Totodată, Colegiul penal apreciază critic explicației condamnatului Canuda Valeriu, prin care ultimul indică că din cauză că angajații instituției penitenciare au deconectat energia electrică în celula în care el se deținea, s-a simțit

foarte rău și anume i s-a ridicat tensiunea, fiindu-i acordat ajutorul medical, de două ori fiindu-i administrate injecții și pastile, dar care nu i-au ajutat, iar ca urmare fără să-și dea seama s-a automutilat (f.d. 12-14), or, potrivit certificatului privind sancțiunile aplicate deținutului Canuda Valeriu se constată că ultimul a fost sancționat din anul 2012 până în 2022 de 49 de ori, dintre care de 9 ori a fost sancționat pentru automutilări (f.d. 10-11), prin ce se constată că condamnatul recurge la astfel de acțiuni cu regularitate, iar din sancțiunile anterioare nu și-a format o concluzie de a nu mai comite astfel de abateri, care duc la aplicarea sancțiunilor disciplinare.

24. Subsecvent, Colegiul penal apreciază critic poziția condamnatului precum că motivul automutilării a fost starea inconștientă produsă de ridicarea tensiunii arteriale, or, din certificatele medicale anexate la materialele cauzei se constată că, în baza deciziei nr. 28 din 13.01.2020 a fost preconizat la Penitenciarul nr. 16 Pruncul pentru reexpertizare CNDD, dar condamnatul a refuzat internarea din motive personale față de condițiile de menținere și alte motive înaintând cerere la ANP MJ (f. d. 26).

25. Pornind de la circumstanțele expuse Colegiul penal va respinge, ca nefondate, alegațiile avocatului expusă în cererea de recurs cu privire la faptul că, instanța de fond greșit a reținut motivele automutilării ca semn de protest față de acțiunile administrației penitenciarului, or, condamnatul și-a manifestat dezacordul cu întreruperea curentului electric prin refuzul de a intra în celula în care se deținea, iar după ce a fost conectată energia electrică acesta totuși a intrat în celulă, unde ulterior a fost deconectată în baza Ordinului ANP nr. 535 din 31.10.2022, economisire a resurselor energetice, astfel, anume ca protest împotriva acțiunilor angajaților instituției penitenciare acesta s-a automutilat, dar nu din cauza că a fost determinat la sinucidere, după cum indică avocatul. Totodată, Colegiul penal reține că această poziție nu a fost susținută de Canuda Valeriu pe parcursul examinării cauzei.

26. În acest sens, Colegiul penal reține concluzia instanţei de fond precum că, abaterea disciplinară imputată lui Canuda Valeriu, a fost comisă de către acesta, iar decizia de sancționare a fost emisă potrivit normelor legale.

27. În atare circumstanțe Colegiul reţine că, judecătorul de instrucţie a pronunţat o hotărâre legală, întemeiată şi motivată, iar în situaţia în care instanţa şi-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzaţia, permiţând părţilor să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulţumească de a relua motivele jurisdicţiei de primă instanţă (Hotărârea CtEDO *Garcia Ruis versus Spania)*.

28. De asemenea Colegiul penal reţine că, recursul înaintat nu conţine nici unul din temeiurile prevăzute de art. 444 Cod procedură penală pentru atacare a hotărârilor cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, fiind indicat doar

dezacordul cu hotărârea contestată, cerințele înaintate nefiind motivate prin careva argumente plauzibile, fapt ce constituie temei de respingere a recursului ca fiind nefondat, cu menținerea încheierii în cauză.

29. În conformitate cu prevederile art. 447-449 alin. (1) p. 1) lit. a) Cod procedură penală, Colegiul penal al Curţii de Apel Chişinău, -

D E C I D E:

Se respinge recursul avocatului Angela Balan, în interesele condamnatului Canuda Valeriu și se menține, fără modificări, încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 31 martie 2023.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei,
Judecător: Alexandru Spoială

Judecătorii: Denis Băbălău

Silvia Gîrbu